

1. Гаврилюк В. В. Динамика ценностных ориентаций в период социальной трансформации. *Социологические исследования*. 2002. № 1. С. 96–105.
2. Леонтьев Д.А. Методика изучения ценностных ориентации. М.: Смысл, 1992. 17 с.
3. Міненко О.О. Професійне становлення практичного психолога як система парадигмальних змін. *Вісник Харківського Національного Університету. Серія «Психологія»*. 2002. № 550. С.209-211.
4. Сокурянская Л.Г. Субъектные диспозиции молодежи как фактор социальной трансформации. *Молодь в умовах нової соціальної перспективи*. Житомир, 2002. С. 6-9.
5. Хохліна О.П. Методологічні й теоретичні основи психології : навч. посіб. Київ : НАВС, 2014. 232 с.
6. Хохліна О.П. Проблема структури особистості у психології. *Юридична психологія*, 2016. № 2 (19). С. 20-32.
7. Шапар В.Б. Психологічний тлумачний словник. Х.: Прапор, 2004. 640 с.

Ніна Нікольська,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

ЗАКОНОДАВЧА ПІДТРИМКА ПРИ ВИВЧЕННІ РІДНОЇ ТА ІНОЗЕМНОЇ МОВ В УКРАЇНІ

Ключові слова: *іноземні мови, мови національних меншин, рідна мова*

На сьогоднішній день в Україні функціонує система неперервної мовної освіти, підкріплена мовною політикою держави, спрямованою на досконале володіння рідною мовою кожним її носієм, обов'язкове оволодіння державною українською мовою всіма громадянами (незалежно від національності, віросповідання, сфери суспільно-виробничої діяльності), на знання іноземних мов, виховання мовної толерантності [7].

Постановка проблеми Вихідними концептуальними положеннями, які визначають зміст і організацію мовної освіти в Україні та є правовою основою формування державної політики щодо забезпечення прав національних меншин, є Декларація про державний суверенітет України, Конституція України, Закони України «Про засади державної мовної політики» (2012), «Про Концепцію державної мовної політики» (2010), «Про національні меншини в Україні» (№ 2494–XII від 25.06.1992), «Про ратифікацію Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин» (№ 804–IV від 15.05.2003), «Про освіту» (№ 1144–XII від 04.06.1991), «Про загальну середню освіту» (№ 1642–III від 06.04.2000) та інші законодавчі акти України. Названі документи забезпечують право національних меншин на задоволення освітніх потреб рідною мовою, збереження та розвиток етнокультури. Разом з тим підкреслюється необхідність створення умов для належного опанування

державної мови у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин [5; 6; 1; 2].

Законом України «Про національні меншини в Україні» [4] регламентується право всіх національних меншин на користування і навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних навчальних закладах або через національні культурні товариства.

Згідно з Проектом концепції мовної освіти в Україні (2010), оволодіння мовами – це один із визначальних засобів формування людської особистості, основним стрижнем якого є всебічний розвиток усного та писемного мовлення, підпорядкованого опануванню мови як засобу спілкування і пізнання. Серед багатьох аспектів мовної освіти виділяються два провідні напрями, що передбачають навчання рідної мови і навчання іноземної (нерідної). Отже, для успіху сучасній людині потрібно володіти мистецтвом комунікації, зокрема іншомовної, оскільки іншомовна освіта – це комплекс знань, умінь, навичок, які дають змогу успішно використовувати іноземну мову як у професійній діяльності, так і для самоосвіти та саморозвитку особистості. На основі теоретичного аналізу проблеми можна стверджувати, що іншомовна комунікація можлива за умови володіння іноземною мовою як засобом спілкування. Рівень ефективності комунікативного процесу зумовлюється рівнем сформованості іншомовної освіти.

Закон України «Про засади державної мовної політики» (2012) розповсюджується на 18 мов: російську, білоруську, болгарську, вірменську, гагаузьку, ідиш, кримськотатарську, молдавську, німецьку, новогрецьку, польську, ромську (циганську), румунську, словацьку, угорську, русинську, караїмську і кримчацьку. Закон містить неоднозначне визначення терміну «рідна мова», трактуючи його таким чином: «рідна мова – перша мова, якою особа оволоділа в ранньому дитинстві». Згідно з висновками Головного науково-експертного управління Верховної Ради України, визначення терміну «рідна мова» в законі є неточним і некоректним, оскільки із нього, як вказано у висновку, випливає, що рідною мовою може бути чужа мова, якщо за певних обставин людина оволоділа нею першою. Вільний вибір мови навчання є невід'ємним правом громадян України, яке реалізується в рамках цього Закону, при умові обов'язкового вивчення державної мови в обсязі, достатньому для інтеграції в українське суспільство. Громадянам України гарантується право отримання освіти державною мовою і регіональними мовами або мовами меншин. Це право забезпечується через мережу дошкільних дитячих установ, загальних середніх, позашкільних, професійно-технічних і вищих державних і комунальних навчальних закладів з українською або іншими мовами навчання, яка створюється у відповідності з потребою громадян згідно із законодавством України про освіту [2].

Закон встановлює, що державною мовою є українська мова, але істотно розширює використання регіональних мов, якщо кількість носіїв цих мов не менше 10 % від населення певного регіону, а в окремих випадках й менше 10 % [2].

Висновки В останні роки в Україні дедалі прозоріше спостерігається тенденція до опанування іноземними мовами, які активно набувають статусу соціально-економічного і політичного засобу порозуміння між різними представниками світової спільноти у різноманітних сферах життєдіяльності. Ці реалії об'єктивно зумовлюють розширення функцій іноземних мов і оновлення завдань оволодіння ними у сучасному суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про загальну середню освіту» від 13.05.1999 № 651-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kodeksy.com.ua/pro_zagal_nu_serednyu_osvitu.htm. – Назва з екрана.
2. Закон України «Про засади державної мовної політики» № 5029-VI від 03.07.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>. – Назва з екрана.
3. Закон України «Про Концепцію державної мовної політики» (№ 161/2010 від 15.02.2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/161/2010>. – Назва з екрана.
4. Закон України «Про національні меншини в Україні» № 2495-XII від 25.06.92 (із змінами, внесеними згідно із Законом № 5029-VI від 03.07.2012 і Законом № 5461-VI від 16.10.2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2494-12>. – Назва з екрана.
5. Закон України «Про освіту» № 1144-XII від 04.06.91 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>. – Назва з екрана.
6. Закон України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин» від 15 травня 2003 р. № 802-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/802-15>. – Назва з екрана.
7. Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про мови в Українській РСР» // Відомості Верховної Ради. – 1989. – № 45.

Ілона Палагута

викладач,

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

Ольга Комар,

викладач

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

РОЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ У ПРОЦЕСІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СУЧАСНОМУ ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Ключові слова: Велика Британія, заклади вищої освіти, трансформації, глобалізований світ, реформування, удосконалення.

Сутність проблеми, стан її дослідження. Двадцять перше століття увійшло в історію як період нестійкої економічної ситуації в світі, яка резонує у всіх аспектах життя світового населення. Проте, щоб не відбувалося зі світовою економікою, попит на розумних, перспективних і, головне, висококваліфікованих фахівців у будь-якій галузі промисловості, медицини чи бізнесу залишається великим. Кожне підприємство, організація чи заклад прагнуть заручитися роботою «якісних» кадрів з міцними знаннями у своїй справі, а останні, в свою чергу, виграють у матеріальному плані (майстерність і професіоналізм завжди були справою прибутковою).

На жаль дипломи українських університетів не є престижними за межами нашої держави і для того, щоб забезпечити собі «безхмарне майбутнє» – постійне місце роботи з перспективою кар'єрного зросту, стабільну високу